

ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

Свято, яке відзначається в Україні щорічно 28 жовтня, в день остаточного вигнання військ нацистської Німеччини та її союзників під час Другої світової війни за межі сучасної території України.

Свято встановлене відповідно до Указу Президента України Віктора Ющенка від 20 жовтня 2009 року з метою всенародного відзначення визволення України від фашистських загарбників, вшанування героїчного подвигу і жертвності Українського народу у Другій світовій війні.

Урочистості приурочено до річниці повного витіснення угорських та німецьких військ із найзахіднішого регіону теперішньої України — Закарпаття, яке відбулося 28 жовтня 1944 року в результаті здійснення радянськими з'єднаннями Четвертого та Першого Українських фронтів Східно-Карпатської наступальної операції.

Визволення України почалося під час Сталінградської битви (листопад 1942 - лютий 1943), яка поклала початок корінному перелому у війні на користь СРСР.

Перші населені пункти України в східному Донбасі були звільнені в грудні 1942 р.

Масове ж визволення українських земель почалося в ході Курської битви (5 липня - 23 серпня 1943 р.). 23 серпня війська Степового фронту звільнили Харків.

Розвиваючи успіх, радянські війська у вересні 1943 р. вийшли до Дніпра. У вересні-жовтні 1943 р. розгорнулася героїчна битва за Дніпро, на якому німці намагалися створити неприступну лінію стратегічної оборони ("Східний вал"). Кульмінацією битви за Дніпро було визволення Києва від окупантів. Сталін, ігноруючи реальне співвідношення сил, наказав будь-якою ціною звільнити Київ до "Великого Жовтня".

Ціною величезних людських втрат радянські війська звільнили місто 6 листопада 1943 р. За визволення столиці України понад 1000 солдат і офіцерів були удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

У 1944 р. радянське командування силами чотирьох Українських фронтів здійснило серію наступальних операцій, остаточно визволивши територію України:

- Житомирсько-Бердичівська операція (грудень 1943 - січень 1944 рр.);
- Корсунь-Шевченківська операція (січень-лютий 1944 рр.); - Рівненсько-Луцька операція (січень-лютий 1944 рр.);
- Криворізька операція (січень-лютий 1944 рр.); - Наступ на півдні. Визволення Одеси, Миколаєва (березень-квітень 1944 рр.);
- Визволення Криму (квітень-травень 1944 рр.);
- Львівсько-Сандомирська операція (липень-серпень 1944 рр.). 27 липня 1944 р. звільнено Львів;
- Східно-Карпатська операція (вересень-жовтень 1944 рр.);

Наступ радянських військ (1943-1944 рр.)

28 жовтня 1944 р. територія України була остаточно визволена від загарбників.

У ході визвольних операцій 1944 р. на Україні загинуло понад 3,5 млн. воїнів! Неоціненну допомогу воїнам надавали радянські партизани і підпільники, місцеве населення, працівники тилу. Активні дії проти німецьких окупантів вели загони УПА. Коли ж лінія фронту наблизилась до районів дислокування частин УПА, командування віддало наказ не втручатись у бойові дії і вживати заходів для збереження і зміцнення своїх сил.

- 8 травня 1945 р. німецько-радянська війна завершилася капітуляцією Німеччини.

- 2 вересня 1945 р. капітуляцією Японії завершилася Друга світова війна.

Вклад України в перемогу над Німеччиною та її союзниками був величезний.

Українці в роки Другої світової війни билися проти гітлерівської Німеччини і її союзників у складі Радянської армії, антинацистського руху Опору (на території України і окупованих країн Європи), у складі американської, канадської армій, австралійських частин.

У збройній боротьбі проти ворога брало участь понад 6 млн. українців. Кожен третій із них загинув на фронті, кожен другий із тих, що залишилися в живих, став інвалідом.

Серед військового керівництва СРСР було немало українців. Найбільш відомі із них - А.Єременко, С.Тимошенко, Р.Малиновський, І.Черняхівський, П.Рибалко, К.Москаленко та інші. З 15 фронтів, які діяли в період радянсько-німецької війни, більше половини очолювалися маршалами і генералами - українцями за походженням.

Великий внесок у перемогу зробили працівники тилу, вчені, медики, діячі літератури і мистецтва.

Людські втрати України у війні склали понад 10 млн. військових і цивільних осіб.

Матеріальні втрати України досягли 1,5 трильйонів крб. Було зруйновано: 714 міст і містечок, 28 тис. сіл, 16 150 промислових підприємств, 18 тис, медичних закладів, 33 тис. закладів освіти...

Зазнавши в роки Другої світової війни величезних людських і матеріальних втрат, Україна зробила неоціненний внесок у перемогу над фашистською Німеччиною і її союзниками.